

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

OBRAĆANJE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

PRESEDNIK

Hag, 8. jun 2016.

Obraćanje Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija
sudija Carmel Agius
predsednik Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju
8. jun 2016.

Gospodine predsedniče, ekscelencije, dame i gospodo:

Duboko sam počastvovan što još jednom imam priliku da se obratim Savetu bezbednosti u svojstvu predsednika Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, i to za vreme predsedavanja Francuske. Želeo bih da zahvalim predsedniku na pažnji koju je njegova država dosad posvetila i dalje posvećuje pitanjima u vezi s Međunarodnim sudom koja se trenutno nalaze pred Savetom.

U izveštaju o napretku ostvarenom u sprovođenju strategije okončanja rada Međunarodnog suda od 17. maja 2016, članovi Saveta će naći sveobuhvatan prikaz aktivnosti u poslednjih šest meseci. Osim tog izveštaja, molim vas da mi dozvolite da vam predstavim kratak pregled trenutnog stanja na Međunarodnom sudu i mera koje se primenjuju u cilju dovršenja njegovog mandata kao i obezbeđenja nesmetanog prenosa funkcija na Mehanizam za međunarodne krivične sudove.

U smislu rezultata, proveru učinka sprovođenja strategije okončanja rada Međunarodnog suda vršimo u najbolje moguće vreme. Sa zadovoljstvom mogu da izvestim da je, od poslednjeg izlaganja koje sam pred vama održao u novembru, sve i jedan predmet čije je okončanje bilo zakazano tokom perioda na koji se odnosi izveštaj rešen u zadanom roku.

Izrečene su presude u žalbenom postupku u predmetu Stanišić i Simatović, kao i u prvostepenim postupcima protiv Radovana Karadžića i Vojislava Šešelja. Osim toga, sudije Žalbenog veća su 14. decembra 2015. izrekle pravosnažnu presudu u najvećem žalbenom postupku ikad pred Međunarodnim krivičnim sudom za Ruandu (MKSR), u predmetu Nyiramasuhuko i drugi, poznatom i pod nazivom predmet "Butare".

Nakon izricanja ovih presuda, u toku su samo dva prvostepena postupka kojima su obuhvaćene dve osobe i dva žalbena postupka kojima je obuhvaćeno osam osoba. U jednom od tih žalbenih postupaka, tačnije u predmetu Stanišić i Župljanin, pravosnažna presuda će biti izrečena 30. juna 2016, kao što sam vam i obećao u novembru.

Što se tiče suđenja g. Goranu Hadžiću, podsećam vas da je Pretresno veće 26. oktobra 2015. većinom glasova zaključilo da je optuženi procesno sposoban, ali je odlučilo da odgodi postupak za početni period od tri meseca koji se može obnavljati i da produži njegov privremeni boravak na slobodi. Tužilaštvo je uložilo žalbu na tu odluku i Žalbeno veće je 4. marta 2016. delimično usvojilo tu žalbu. Žalbeno veće je pozvalo, između ostalog, Pretresno veće da što pre ponovo razmotri procesnu sposobnost optuženog. Pretresno veće je 24. marta 2016. većinom glasova utvrdilo (pri čemu je javna redigovana

www.icty.org

Pratite MKSJ na [Facebooku](#), [Twitteru](#) i [YouTubeu](#)

Služba za medije/komunikacije

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands
Tel.: +31-70-512-8752; 512-5343; 512-5356

verzija zavedena 5. aprila 2016.), da optuženi nije procesno sposoban i odgodilo postupak do daljnjeg.

Članovima Saveta bezbednosti mogu reći da sam pratio razvoj događaja u predmetu Hadžić tokom celog ovog perioda, uglavnom zbog poodmaklog stadijuma bolesti optuženog. Međutim, od podnošenja prethodnog izveštaja o napretku ostvarenom u sprovođenju strategije okončanja rada Međunarodnog suda došlo je do nekih promena o kojima želim da vas obavestim. Kao prvo, što se tiče sudija koje zasedaju u tom Veću, izvestio sam vas da je jedan sudija 1. maja 2016. prešao na Međunarodni krivični sud i preuzeo funkciju sudije na tom sudu, dok je istovremeno ostao na raspolaganju za rad na eventualnim nerešenim pitanjima u predmetu Hadžić. Istovremeno, dvojica preostalih sudija tog veća su izrazili svoju spremnost da se istraže troškovno neutralna rešenja za naknade koje dobijaju za vreme postupka koji je odgođen do daljnjeg. Proces utanačenja tih rešenja s obojicom sudija bio je u toku kada je tužilac 19. maja 2016. godine podneo zahtev za formalno okončanje postupka u predmetu Hadžić. Odbrana je podnela odgovor i takođe se slaže da bi postupak trebalo okončati. Očekujem da će Pretresno veće uskoro izreći odluku po ovom zahtevu, za nadati se da će to biti pre kraja ovog meseca.

Nakon izricanja presude Žalbenog veća u predmetu Stanišić i Župljanin i verovatnog okončanja postupka u predmetu Hadžić, završiće se mandati četvoro sudija i na Međunarodnom sudu će ostati svega sedam sudija. U skladu s postojećim planovima za smanjenje broja zaposlenih, osoblje koje je određeno za rad na tim predmetima će ili napustiti Međunarodni sud ili biti preraspoređeno na druge predmete.

Što se tiče suđenja u predmetu Mladić, veoma sam zadovoljan ostvarenim napretkom i mogu potvrditi da postojeći predviđeni rok izricanja presude u novembru 2017. ostaje nepromenjen. U vezi sa žalbenim postupkom u predmetu Prlić i drugi, ponovo želim da vam skrenem pažnju na činjenicu da je taj predmet najobimniji žalbeni postupak u istoriji Međunarodnog suda, koji iziskuje ne samo vreme, već i adekvatne, kontinuirane resurse. Uveravam vas da Žalbeno veće, sa mnom kao predsedavajućim sudijom, ostaje u potpunosti rešeno da završi postupak u tom predmetu do novembra 2017. Zadovoljan sam što mogu da primetim da je predviđeni rok za završetak postupka u ovom predmetu, novembar 2017, ostao nepromenjen otkad je po prvi put naveden u izveštaju o napretku ostvarenom u sprovođenju strategije okončanja rada Međunarodnog suda iz novembra 2012. godine i potvrđen u svim narednim izveštajima.

Dopustite mi da se sada osvrnem na pitanja u vezi s nepoštovanjem suda. Kao što znate, nakon hapšenja Ratka Mladića i Gorana Hadžića 2011. godine, u bekstvu više nije preostalo nijedno od lica optuženih pred MKSJ za teške povrede međunarodnog humanitarnog prava. Međutim, u jednom predmetu koji se vodi zbog nepoštovanja suda, trenutno imamo tri lica protiv kojih je MKSJ podigao optužnice, ali njihovi nalozi za hapšenje još nisu izvršeni: Petar Jojić, Jovo Ostojić i Vjerica Radeta. Naglašavam da su nalozi za hapšenje izdati pre više od 16 meseci, odnosno 19. januara 2015. Predstavnik Republike Srbije je 18. maja 2016. obavestio Pretresno veće o prvostepenoj odluci koju je istog dana izdao sudija Veća za ratne zločine Višeg suda u Beogradu, shodno kojoj uslovi za hapšenje i predaju optuženih nisu ispunjeni. Tu odluku je 18. maja potvrdilo tročlano veće istog suda i Republika Srbija je Međunarodni sud obavestila o ovim odlukama 20. maja 2016.

Ometanje sprovođenja pravde jeste udarac u samu srž onoga što smo se, zajedno, mukotrpno trudili da izgradimo od osnivanja Međunarodnog suda i ono potkopava sposobnost Međunarodnog suda da svoj rad izvršava efikasno i pravično. Značajna je činjenica da je sudija pojedinac u Srbiji koji je sada odlučio da uslovi za prebacivanje troje optuženih nisu ispunjeni jeste isti onaj sudija koji je pre osam godina u predmetu Petković doneo sasvim suprotnu odluku. Nešto tu nije u redu. Isto je tako značajna činjenica da je sada i Viši sud u Beogradu, suprotno svojim prethodnim odlukama, a na

moje ogromno iznenađenje, potvrdio da Srbija nije dužna da saraduje s Međunarodnim sudom po pitanjima vezanim za nepoštovanje suda. To je veoma uznemirujuće i nameće mi obavezu da izrazim svoju duboku zabrinutost. Smatram da ovaj događaj predstavlja ozbiljan korak unazad na polju saradnje s Međunarodnim sudom i neprihvatljivo prenebrgavanje primata koji zakonski akti Međunarodnog suda, shodno namerama Saveta bezbednosti, imaju nad nacionalnim zakonom Srbije.

Republika Srbija je dužna da u potpunosti saraduje s Međunarodnim sudom u skladu s rezolucijama Saveta bezbednosti i Statutom Međunarodnog suda, kojima je, kao što sam rekao, utvrđen primat nad nacionalnim zakonom Srbije. To znači da Srbija ima obavezu da preduzme sve neophodne mere kako bi sprovela i odredbe rezolucija Saveta bezbednosti i odredbe Statuta, uključujući i obavezu da postupa u skladu sa zahtevima za pomoć i nalozima koje je izdalo Pretresno veće u skladu s članom 29 Statuta. Okončanje ovog postupka zbog nepoštovanja suda je od najvećeg značaja za Međunarodni sud. Ponavljam da ometanje sprovođenja pravde potkopava integritet celog našeg sistema. I dalje se nadam da se, uz dobru volju, može pronaći rešenje kojim će se obezbediti postupanje u skladu s obavezama. Što se Međunarodnog suda tiče, sve je spremno kako bi se obezbedilo brzo i pravično suđenje čim troje optuženih budu prebačeni na Međunarodni sud.

Što se tiče drugih pitanja, kao što možete videti, naše aktivnosti na prvostepenim i žalbenim postupcima su u završnoj fazi. S obzirom na rezultate Međunarodnog suda tokom prethodnog izveštajnog perioda, trebalo bi da su odagnane sve eventualne bojazni u vezi s rešenošću Međunarodnog suda da okonča svoje postupke do kraja 2017. godine. Istovremeno, jedna ozbiljna prepreka i dalje postoji, a to je pitanje zadržavanja osoblja. Kao što smo već izvestili, to predstavlja ogroman izazov, koji utiče na sva polja rada Međunarodnog suda. Iako smo u potpunosti rešeni da sprovedemo proces smanjivanja broja zaposlenih, moram još jednom naglasiti da je neodložno potrebno omogućiti Međunarodnom sudu da zadrži svoje iskusne i stručne kadrove kako bi dovršio svoj rad. U pretposlednjoj godini našeg rada, iskusni kadrovi i dalje napuštaju Međunarodni sud prelazeći na sigurnija zaposlenja i nema sumnje da će se dinamika odliva kadrova ubrzati kako se približava kraj.

Međunarodni sud čini sve što je u njegovoj moći kako bi zadržao svoje kadrove, ali bez odgovarajuće podrške i konkretnih mera možda će se suočiti s ozbiljnim problemima. Uticaj odliva kadrova će biti posebno štetan, naročito tokom druge polovine poslednje godine rada Međunarodnog suda. Prethodni predsednici i ja smo pozivali Sekretarijat, Savet bezbednosti i Generalnu skupštinu da nam pomognu u sprovođenju strategija za zadržavanje kadrova. Još jednom vas pozivam da nam pomognete, pre nego što dođemo do tačke s koje nema povratka. Kao predsednik Međunarodnog suda, snosim konačnu odgovornost da obezbedim da svi predmeti budu okončani i da sâm Međunarodni sud zatvori svoja vrata na vreme. Takođe snosim odgovornost da obezbedim da naši visoko kvalifikovani administrativni i pravosudni kadrovi rade u uslovima koji ih motivišu i koji su isti tako zadovoljavajući u smislu uslova njihovih ugovora. Omogućavanje Međunarodnom sudu odgovarajuće predvidivosti, putem pružanja podsticaja zaposlenima u vidu subvencije po okončanju službe, jeste neophodno, ukoliko želimo da zadržimo visoko kvalitetne kadrove i kapacitet da završimo sav pravosudni rad na vreme. Ovo poslednje poglavlje u životu Međunarodnog suda predstavlja izuzetne delatne okonosti koje iziskuju ili zahtevaju izuzetne mere pomoći.

Koristim ovu priliku da pohvalim izuzetan rad mojih kolega, sudija Međunarodnog suda, kao i ogroman doprinos koji su dali zaposleni na Međunarodnom sudu kako bi se obezbedilo da se postupci okončaju na vreme. Posebno bih želeo da članovi Saveta bezbednosti budu svesni ključne uloge koju su zaposleni odigrali u ostvarenju zacrtanih rokova za završetak postupaka u predmetima Stanišić i Simatović, Butare, Karadžić i

Šešelj tokom ovog izveštajnog perioda. Takođe želim da zahvalim zaposlenima koji rade na žalbenom postupku u predmetu Stanišić i Župljanin, kojim lično predsedavam, koji su doslovno danonoćno radili kako bi obezbedili da se ispuni zadati rok, 30. jun 2016. Premda ovo neće biti poslednji vredni tim na Međunarodnom sudu, želim da u ime mojih kolega u veću koje zaseda u predmetu Stanišić i Župljanin i zvanično pohvalim nesebične napore članova tima i njihovo lično požrtvovanje u ime međunarodnog pravosuđa. Imali smo veliku sreću da radimo sa tako posvećenim i odanim osobljem. Za svakoga ko radi na Međunarodnom sudu, naš rad ne predstavlja samo plaćenu uslugu, već ispunjenje ideala; doprinos pravdi i promovisanju mira i bezbednosti na području bivše Jugoslavije.

Gospodine predsedniče,

Kao predsednik Međunarodnog suda odlučan sam da ojačam i učvrstim ugled Međunarodnog suda, posebno na području bivše Jugoslavije. Međutim, da bi se obezbedilo da Međunarodni sud zaista ima dugotrajan uticaj, njegov rad mora biti dopunjen naporima na outreachu i na izgradnji kapaciteta kako bi se povećao pristup lokalnih zajednica informacijama o njegovim dostignućima i promovisalo bolje razumevanje rada Međunarodnog suda i njegovog doprinosa miru i pravdi u regionu. Iako je prvenstveno usredsređen na svoje primarne zadatke, Međunarodni sud se vredno bavio i ovom materijom. Namera mi je da istaknem i pojačam te napore tokom poslednje dve godine rada Međunarodnog suda.

Napori Međunarodnog suda su od istorijskog značaja i moraju da se podržavaju do samog kraja. Prešli smo dug put u učvršćivanju vladavine međunarodnog prava i očuvanju temeljnih načela mira i pravde. Uprkos izazovima s kojima se Međunarodni sud suočava, odlučni smo, zajedno sa Savetom bezbednosti, da obezbedimo efikasno i uredno okončanje rada ove institucije do kraja 2017. godine.

Dozvolite mi da svoje obraćanje završim tako što ću, u ime svih sudija i zaposlenih MKSJ, izraziti našu iskrenu zahvalnost na trajnoj podršci cenjenih vlada koje su zastupljene u ovom Savetu. Takođe bih želeo da zahvalim Sekretarijatu Ujedinjenih nacija na neprocenjivim savetima i podršci, posebno Službi za pravne poslove.

Naši zajednički napori da privedemo pravdi one koji su počinili najstrašnije zločine na području bivše Jugoslavije šalju moćnu poruku celom svetu. Uprkos tome što je prošlo više od dve decenije, i uprkos tome što je to bio dugotrajan i naporan proces, moramo i nastaviti da se borimo protiv kulture nekažnjivosti i za pozivanje na odgovornost i sprovođenje pravde.

Hvala vam.